

12. Návod/tahák na udržitelné nakupování²¹

Cíl: Žáci se učí přehodnocovat a argumentovat své vlastní spotřebitelské chování, činit vědomá udržitelná nákupní rozhodnutí. Žáci jsou schopni rozlišovat mezi potřebami a přáními a přemýšlet o svém spotřebitelském chování v environmentálních souvislostech.

Čas: 25 min.

Pomůcky: PL Návod na udržitelné nakupování pro žáka nebo do dvojic

Popis: Pedagog se zeptá žáků, jestli znají tzv. bezhlavé nakupování (nakupování bez rozmyslu)? Nakupování, při kterém kupujeme věci, které vlastně nepotřebujeme. Nebo si možná myslíme, že jsou užitečné, protože se nám moc líbí, ale po krátkém čase skončí opuštěné na dně skříně nebo v koši. Žáci si vybaví nějakou takovou věc ze svého života. U téhle aktivity si ukážeme, jak se tomu vyhnout, protože víme, že naše spotřeba má přímý dopad na životní prostředí.

Infotext:

V aktivitě se dotýkáme jednoho z principů oběhového hospodářství – odmítnout. V oběhovém hospodářství se termínem „odmítnout“ rozumí vědomé odmítání nových produktů, zejména těch, které nelze znovu použít nebo je obtížné je znovu použít či recyklovat. To znamená vědomě se rozhodnout nekupovat nebo nepoužívat takové produkty, aby se zabránilo velkému dopadu na životní prostředí.

Každoročně vznikne v EU hora odpadu, která vydá na 2,2 miliardy tun. V současnosti se proto revidují pravidla nakládání s odpadem, která mají podpořit přechod od lineárního modelu hospodářství k oběhovému. Oběhové hospodářství je způsob výroby a spotřeby, který díky sdílení, **pronajímání, opětovnému používání, opravování, repasování** nebo **recyklaci** zhodnocuje již existující výrobky, suroviny a materiály.

Díky tomu se prodlužuje životní cyklus produktů a minimalizuje odpad. Když už samotný výrobek nemůže být používán, využijí se suroviny a komponenty v rámci recyklace tak, aby z nich vznikla další hodnota pro ekonomiku.

Oběhové hospodářství je jinými slovy snaha posunout se od modelu vytěžit-vyrobít-použít-vyhodit k šetrnějšímu a efektivnějšímu zužitkování zdrojů.²²

Žáci si promyslí 2–3 věci (různé např. oblečení, elektroniku – sluchátka, mobily, kosmetiku, sladkosti a další dobroty...), které si plánují v nejbližším čase koupit. Pak pracují ve dvojicích s *využitím PL Návod na udržitelné nakupování*. Postupně procházejí dotazy v návodu a vztahují se ke svému vybranému předmětu. Přemýšlí a zvažují, zda-li si svoji věc mají skutečně koupit, příp. proč ne. Pedagog požádá žáky, aby se zastavili u otázky č. 2 a zkusili blíže popsat svůj výrobek podle kritérií v zeleném okénku. Žáci si ve dvojicích projdou několikrát návod v pracovním listu. **Opravdu to, co si přeji, potřebuji? První myšlenka na tuto otázku je obvykle jednoznačné ano. Ale je to pravda? S ohledem na dotazy níže bude snazší rozhodnout, zda se jedná o rozumný a udržitelný nákup, nebo se můžu něčeho vzdát.**

Reflexe – návodné otázky:

Co jste u svého dotazování zjistili?

Překvapilo vás něco?

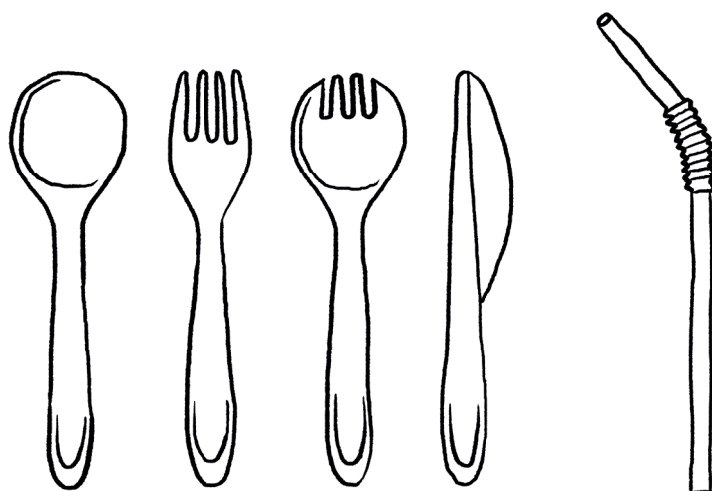
Co považujete za důležité?

Jak se vám přemýšlelo o tom, co vás dělá šťastnými?

Jste spokojení s výsledkem svého dotazování?

K čemu je dobré mít takový návod někde v koutku mysli?

Je vhodné žáky zřetelně upozornit na to, že je to pouze téma k přemýšlení, ale je na každém, jak se nakonec rozhodne. Také je v pořádku, že v něčem se jim nedaří jednat udržitelně a je dobré přemýšlet a hledat, v čem (u čeho) je to pro ně přijatelné, aby to „vyvážili“, resp. „každý, i malý krok je důležitý a pomůže!“

12. Návod/tahák na udržitelné nakupování

Opravdu to, co si přeji, potřebuji? První myšlenka na tuto otázku je obvykle jednoznačné ano. Ale je to pravda? S ohledem na dotazy níže bude snazší rozhodnout, zda se jedná o rozumný a udržitelný nákup, nebo se můžu něčeho vzdát.

Zadání: Promysli 2–3 věci (cokoliv oblečení, elektroniku – sluchátka, mobil, kosmetiku, sladkosti a další dobroty...), které si plánuješ v nejbližším čase koupit. Pak pracujte ve dvojicích, postupně procházejte dotazy v návodu, odpovědi se budou vztahovat k vybranému produktu.

Návod /tahák na udržitelné nakupování

